

przechowywać będzie część pamięci zbiorowej, która obejmuje wiedzę o postaciach tworzących i zaludniających przeszłość.

Niewątpliwymi atutami publikacji są jej duże walory poznawcze, staranność i rzetelność w prezentowaniu zgromadzonych informacji oraz różnorodność ujęć badawczych wynikająca z zaangażowania w pracę sporego zespołu badaczy. Należy podkreślić również ogromny wkład pracy redaktorów słownika: Zbigniewa Szczerbika i Zdzisława Włodarczyka, oraz wagę podjętej przez nich inicjatywy, a także życzyć systematycznej publikacji dalszych zeszytów, równie wartościowych pod względem merytorycznym i interesujących dla odbiorców. Omawianą publikację uznać też należy za dobry przykład współpracy wielońskiego środowiska naukowego z przedstawicielami władz lokalnych.

Renata Bizior (Częstochowa, Akademia im. J. Długosza)

600 lat kontaktów polsko-tureckich 1414-2014, praca zbiorowa, katalog wystawy, Warszawa, AGAD 2014, ss. 152

Publikacja przygotowana przez Archiwum Główne Akt Dawnych to katalog wystawy, która była prezentowana m.in. w tymże archiwum w marcu 2014 r. Wydarzenie było związane z obchodami sześćsetlecia nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Turcją. Według *Kronik* Jana Długosza, cztery lata po bitwie pod Grunwaldem sułtan Mehmet I Çelebi przyjął na swoim dworze w Bursie (ówczesnej stolicy imperium) pierwszą polską misję dyplomatyczną.

Przedmowę do książki napisali: prof. dr Yusuf Ziya Ozcan (Ambasador Republiki Turcji w Warszawie), dr hab. Ozturk Emiroglu (Dyrektor Instytutu Yunus Emre Centrum Kultury Tureckiej w Warszawie) oraz prof. dr hab. Władysław Stępiak (Naczelnny Dyrektor Archiwów Państwowych). Wszyscy przedmówcy zgodzili się, że jednym z celów obchodów nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Turcją jest możliwość udostępnienia badaczom i zainteresowanym materiałów – zgromadzonych w polskich i tureckich archiwach – dotyczących wspólnej historii. Dokumenty archiwalne uwiarygodniają każdą pracę naukową i dają możliwość na dogłębną analizę tematu. Ponadto przykład obu państw ukazuje ich otwartość na kontakty ze światem nie tylko w celach politycznych, ale i gospodarczych czy kulturalnych.

Publikację podzielono chronologicznie. Pierwsze rozdziały dotyczą historii Turcji w Europie i pierwszych stosunków dyplomatycznych z Polską (odwołanie do dokumentu z roku 1414, list przymierny z 1489 oraz pierwszy traktat pokojowy z 1533). Następnie w katalogu umieszczono informa-

cje o: stosunkach handlowych, polityce zagranicznej (w tym pośrednikach w kontaktach i tłumaczy), wpływach kulturowych czy pielgrzymach i podróźnikach z XVI w. Dalej można przeczytać i obejrzeć dokumenty odwołujące się do wzajemnej relacji obu państw w kolejnych trzech stuleciach. Wyszczególniono także – poprzez osobny rozdział – traktat przyjaźni między zainteresowanymi państwami, podpisany w Lozannie w 1923 r. Zakończenie to kilkunastozdaniowe podsumowanie stosunków polsko-tureckich w okresie II Rzeczypospolitej i współcześnie.

W katalogu zaprezentowano około 120 obiektów graficznych (skany archiwaliów, fotografie, mapy) z czego blisko 60% to eksponaty Archiwum Głównego Akt Dawnych. Większość materiałów została opatrzona stosownym opisem, a całość uzupełniona spójną narracją. Praca prezentuje się bardzo dobrze od strony estetycznej, choćby dzięki odpowiednio dobranemu tłu niektórych stron.

Powyższa publikacja stanowi interesującą pozycję m.in. dla historyków dyplomacji oraz badaczy Azji czy samego półwyspu Azji Mniejszej. Materiały gromadzone w Warszawskim Archiwum Koronnym – przechowywanym obecnie w AGAD – stanowią jeden z największych i najcenniejszych tego typu zbiorów w Polsce, a tym samym najważniejszych w Europie.

Michał Serdyński (Poznań)

Józef Malinowski, Stefan Dąbrowski (1877-1947). *Biografia polityczna*, Poznań 2014, ss. 350

Profesor Stefan Dąbrowski, lekarz, uczonec, wybitny działacz społeczny i polityk, nie doczekał się, do chwili przygotowania omawianej pracy, obszernej biografii. Najpoważniejszą przeszkodą we wcześniejszym podjęciu tego tematu była zapewne jego prawicowa proweniencja – nigdy przez niego nie skrywana, a wręcz podkreślana. Praca została przygotowana w środowisku poznańskim, z którym Dąbrowski jako rektor Uniwersytetu Poznańskiego związany był silnie do końca swoich dni. Józef Malinowski, autor książki, która oparta została na dysertacji doktorskiej obronionej w Instytucie Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w 2012 r., zajmował się swoim bohaterem od wielu lat. Dowodem tego zainteresowania są i inne publikacje (np. w 2008 r. w „Kronice Wielkopolski” ukazał się artykuł, który potraktować należy jako rezultat wstępnych badań).

Na początku lektury nieco sztuczny wydaje się podział części pracy na rozdziały tożsame z najważniejszymi okresami dziejów ziem polskich i pań-